

6. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม และสร้างสติปัญญาจากแหล่งวิทยาการ ประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
7. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเปิดโอกาสให้ผู้มีงานทำ หรือผู้ที่สนใจมาศึกษาเพิ่มเติมได้

จุดหมาย

1. เพื่อให้การศึกษาและการฝึกอบรมที่จำเป็นแก่การประกอบอาชีพโดยตรง และเปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของตลาดแรงงานอย่างกว้างขวาง โดยให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เพื่อให้มีงานฝีมือที่ใช้เทคโนโลยีโดยปฏิบัติจนเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญา สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรมและเชิงเทคโนโลยีที่นำไปประกอบอาชีพได้จริง
3. เพื่อให้การอาชีวศึกษาครบวงจรโดยฝึกให้มีทักษะในวิชาชีพจนสามารถผลิตได้ จำหน่ายได้ จัดการได้ บริการได้ และบริโภคได้ตามความหลากหลายของอาชีพ ตามเนื้อหาวิชา ตามเวลาฝึก ตามวุฒิภาวะ และตามสภาพท้องถิ่นที่แตกต่างกัน
4. เพื่อให้การศึกษาและฝึกอบรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างอาชีพเข้าสู่อาชีพ รักษาอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
5. เพื่อให้สามารถสร้างทักษะ สร้างคุณธรรม สร้างสติปัญญาจากแหล่ง วิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้
6. เพื่อให้รู้สำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุ รักร่าง รักษานายงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น
7. เพื่อให้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม มีสุขภาพ และอนามัย สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
8. เพื่อให้มีความเข้าใจในปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย คำนึงถึงความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย

* หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1. ภาคเรียน

ในปีหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 4 ภาคเรียนปกติ และสถานศึกษา อาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร เวลาเรียนในภาคเรียนปกติ รวมทั้ง การสอนด้วย ไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์ ภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 4 สัปดาห์ กำหนดการเปิด ภาคเรียน ให้เป็นดังนี้ คือ

- ภาคเรียนที่ 1 เปิดภาคเรียน วันจันทร์แรกของเดือนพฤษภาคมถึงวันศุกร์
ที่สองของเดือนกรกฎาคม
- ภาคเรียนที่ 2 เปิดภาคเรียน วันจันทร์ที่สี่ของเดือนกรกฎาคม ถึงวันศุกร์
แรกของเดือนตุลาคม
- ภาคเรียนที่ 3 เปิดภาคเรียน วันจันทร์ที่สามของเดือนตุลาคม ถึงวันศุกร์
ที่สี่ของเดือนธันวาคม
- ภาคเรียนที่ 4 เปิดภาคเรียน วันจันทร์ที่สองของเดือนมกราคม ถึงวันศุกร์
ที่สามของเดือนมีนาคม

2. เวลาเรียน

หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตร 3 ปี หรือ 12 ภาคเรียน สถานศึกษาที่เปิดสอน ตามหลักสูตรนี้จะต้องเปิดทำการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน และอาจเปิดสอนใน วันเสาร์หรือวันอาทิตย์ได้อีก 1 วัน เวลาเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ (ไม่รวมการ ฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม) จะต้องไม่เกินสัปดาห์ละ 38 คาบเรียน เวลาสำหรับ กิจกรรม ไม่น้อยกว่า 2 คาบเรียน ทั้งนี้ เมื่อรวมกันแล้วไม่เกิน 40 คาบเรียน หรือ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการเรียนและกิจกรรม โดยถือ 1 คาบเรียน เท่ากับ 50 นาที กำหนดเวลาทำการสอนในแต่ละวันให้เป็นไปตามที่กรมเจ้าสังกัดกำหนด

3. หน่วยกิต

รายวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตร มีทั้งที่เป็นภาคทฤษฎีล้วน ที่เป็นภาคปฏิบัติล้วน และที่เป็นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวมกัน การกำหนดหน่วยกิตของรายวิชาต่าง ๆ ให้ถือเกณฑ์ ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 2 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 20 คาบเรียนมีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาภาคปฏิบัติ 4-6 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 36-54 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผล ไม่น้อยกว่า 40-60 คาบเรียนมีค่า 1 หน่วยกิต (ยกเว้นรายวิชาในกลุ่มวิชาพลศึกษา กลุ่มวิชาลูกเสือวิสามัญ และองค์การวิชาชีพ รายวิชาพิมพ์ดีดไทย 1-4 พิมพ์ดีดอังกฤษ 1-4)

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงานในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา คือ

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือก

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ให้ถือตามโครงสร้างและแผนการเรียนของแต่ละประเภทวิชา หรือประเภทวิชาและสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับเวลาเรียนรายวิชา ไม่น้อยกว่า 4,580 คาบเรียน รวมกับกิจกรรม ไม่น้อยกว่า 220 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่า 4,800 คาบเรียน

5. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม

ให้นักเรียนทุกคนฝึกงานหรือฝึกภาคสนามในแหล่งวิทยาการ หรือสถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 400 คาบเรียน หรือ 1 ภาคเรียน ระหว่างภาคเรียนที่ 9-12 มีค่า 4-6 หน่วยกิต การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

6. การเข้าเรียนและการเป็นนักเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน และการเป็นนักเรียนตามหลักสูตรนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิชาชีพ พุทธศักราช 2530

7. การโอนผลการเรียน

การโอนผลการเรียนตามหลักสูตรนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

8. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

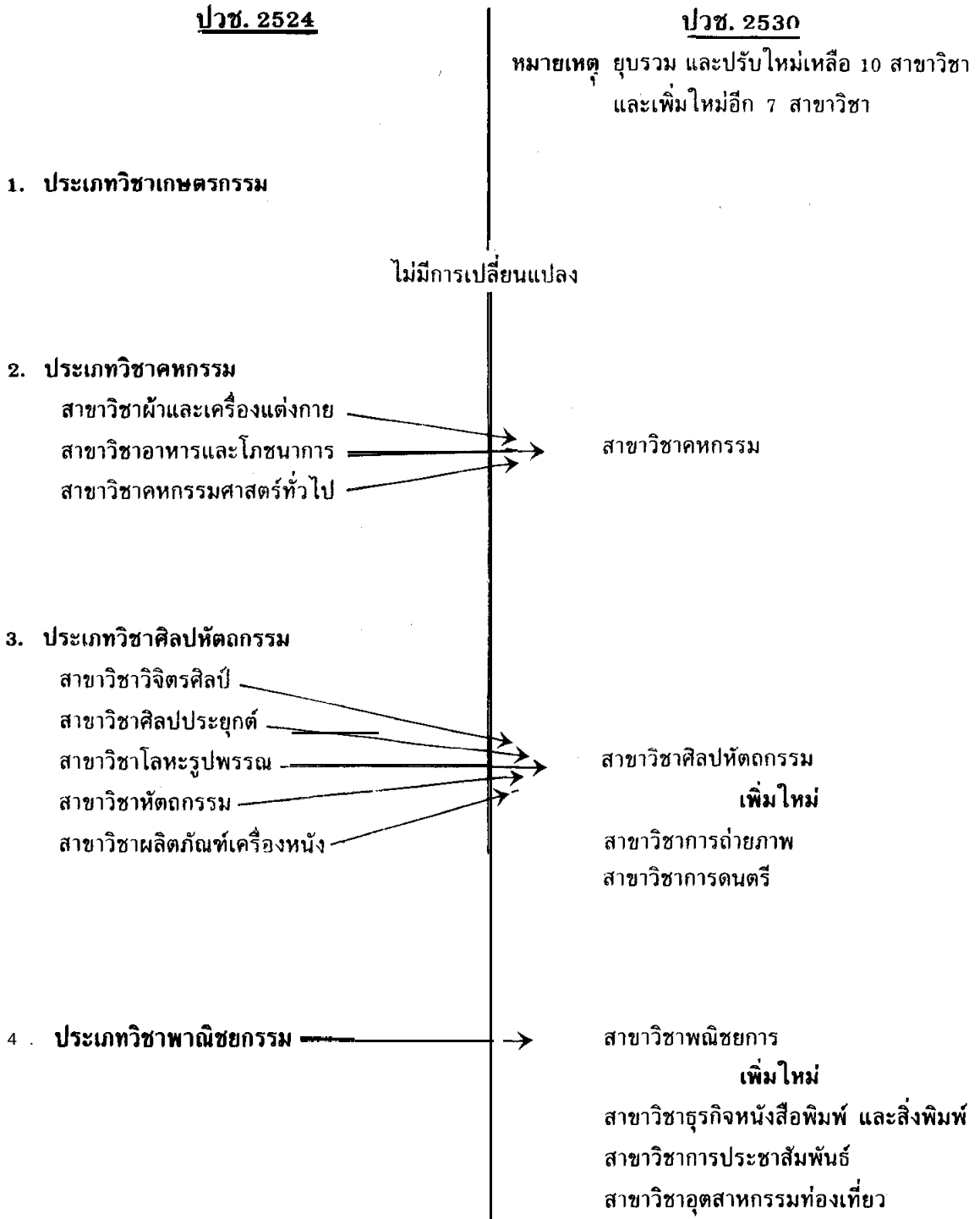
9. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ วิชาชีพ พุทธศักราช 2530 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

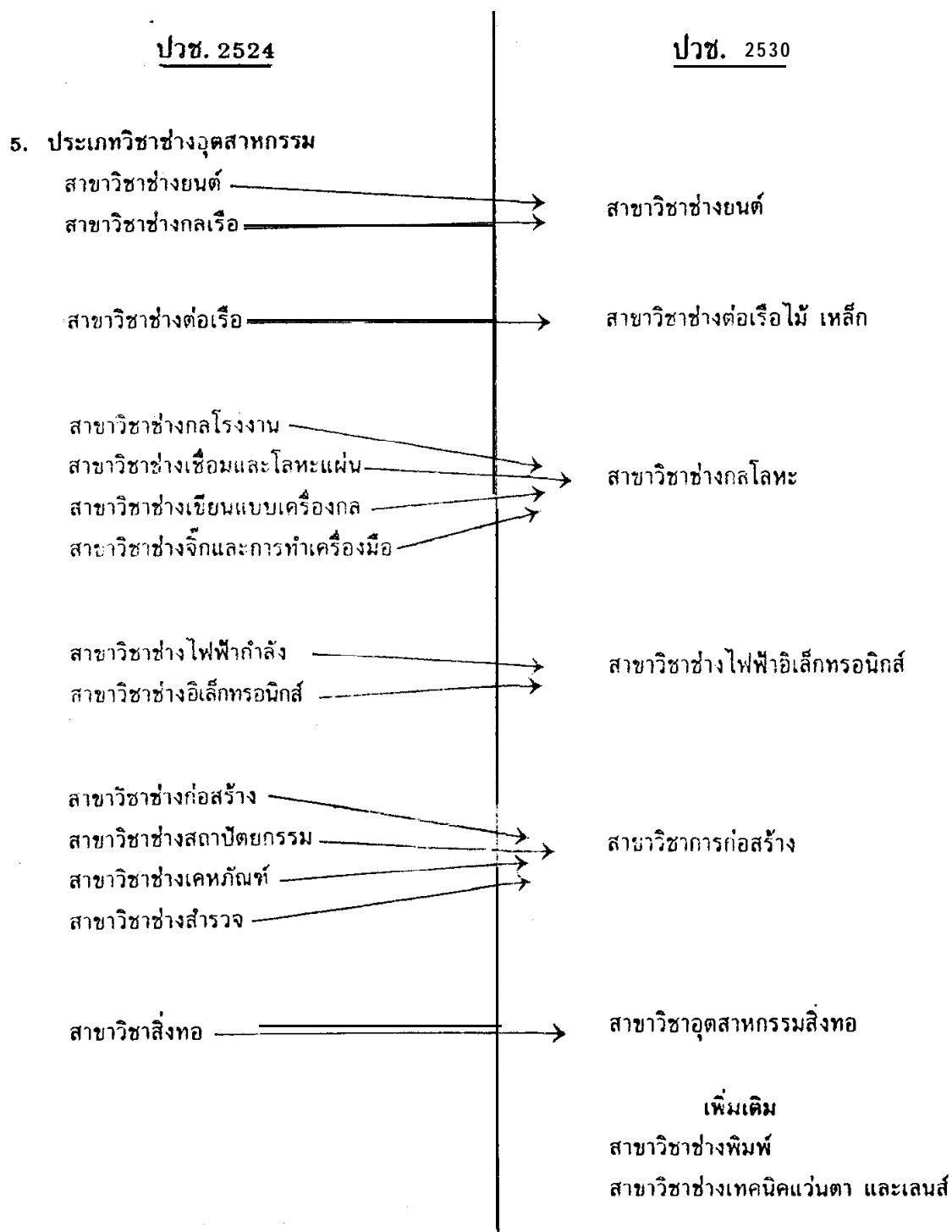
10. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มำอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชา และเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530

ประเภทวิชาและสาขาวิชา

ประเภทวิชาและสาขาวิชา

โครงสร้างหลักสูตร ปวช. 2530

ที่	ประเภทวิชา สาขาวิชา	(1) หมวดวิชา พื้นฐาน		(2) หมวดวิชา ชีพ		(3) หมวดวิชาเลือก					จำนวนคาบ		
		คาบ	ร้อยละ	คาบ	ร้อยละ	วิชาชีพ เลือก คาบ	ฝึกงาน คาบ	เลือกเสรี คาบ	รวม คาบ	(3) คาบ	เรียน กวีวิชา	กิจ กรรม	รวม ทั้งสิ้น
1.	ประเภทวิชาเกษตรกรรม												
1.1	สาขาวิชาเกษตรกรรม	1,140	28.89	960	20.96	1,310	400	770	2,480	54.15	4,580	220	4,800
2.	ประเภทวิชาคหกรรม												
2.1	สาขาวิชาคหกรรม	1,220	26.65	1,170	25.55	1,500	400	290	2,190	47.81	4,580	220	4,800
3.	ประเภทวิชาพาณิชยกรรม												
3.1	สาขาวิชาพาณิชยกรรม	1,320	28.82	1,360	29.69	1,100	400	400	1,900	41.49	4,580	220	4,800
3.2	สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	1,320	28.82	1,320	28.82	1,120	400	420	1,960	42.36	4,580	220	4,800
3.3	สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และ สิ่งพิมพ์	1,320	28.32	1,360	29.69	1,100	400	400	1,900	41.49	4,380	220	4,800
3.4	สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์	1,320	28.82	1,440	31.44	1,020	400	400	1,820	39.74	4,380	220	4,800
4.	ประเภทวิชาศิลปทัศนกรรม												
4.1	สาขาวิชาศิลปทัศนกรรม	1,100	24.01	1,200	26.20	1,560	400	320	2,280	49.79	4,580	220	4,800
4.2	สาขาวิชาการถ่ายภาพ	1,100	24.01	1,180	25.78	1,580	400	320	2,300	30.21	4,580	220	4,800
4.3	สาขาวิชาการดนตรี	1,080	23.58	1,030	25.58	1,200	400	340	2,420	32.34	4,580	220	4,800
						1,680		880					
5.	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม												
5.1	สาขาวิชาช่างยนต์	1,120	24.45	1,160	25.32	1,380	400	320	2,300	50.23	4,580	220	4,800
5.2	สาขาวิชาช่างกลโลหะ	1,120	24.45	1,160	25.32	1,580	400	320	2,300	50.23	4,580	220	4,800
5.3	สาขาวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์	1,120	24.45	1,200	26.20	1,540	400	320	2,260	49.35	4,580	220	4,800
5.4	สาขาวิชาการก่อสร้าง	1,120	24.45	920	20.09	1,820	400	320	2,540	55.46	4,580	220	4,800
5.5	สาขาวิชาช่างต่อเรือไม้-เหล็ก	1,120	24.45	1,100	24.03	1,640	400	320	2,360	51.32	4,580	220	4,800
5.6	สาขาวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1,120	24.45	1,080	23.58	1,660	400	320	2,380	51.97	4,580	220	4,800
5.7	สาขาวิชาช่างพิมพ์	1,120	24.45	1,080	23.58	1,650	400	320	2,380	51.97	4,580	220	4,800
5.8	สาขาวิชาเทคนิคแวนตาและเลนส์	1,140	24.89	1,200	26.20	1,520	400	320	2,240	48.91	4,580		4,800
	รวม												
	ต่ำสุด	1,080	23.58	920	20.09	1,020		290	1,820	39.74			
	สูงสุด	1,320	28.82	1,440	31.44	1,820	400	880	2,540	55.40	4,580	220	4,800

หมายเหตุ 1) หลักสูตรนี้เรียนรายวิชา 4,580 คาบ และเข้าร่วมกิจกรรม 220 คาบ รวม 4,800 คาบ 2) หมวดวิชาพื้นฐาน คือ วิชาสามัญ วิชาสัมพันธ์และวิชาชีพที่เป็นพื้นฐาน บัณฑิตเรียน 3) หมวดวิชาชีพ คือ วิชาชีพที่จำเป็นในสาขาวิชานั้น บัณฑิตเรียน 4) หมวดวิชาเลือกแบ่งเป็นวิชาชีพเลือกหรือกลุ่มวิชาชีพให้เลือกเรียนตามที่กำหนด ฝึกงานต้องฝึกงานตามสาขาวิชา และเลือกเสรี สามารถเลือกในสาขาหรือข้ามสาขาและประเภทวิชาใน ปวช. 2530 ได้

3.2 การจัดการเรียนการสอนของการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

การจัดการเรียนการสอนของการศึกษาระดับอาชีวศึกษา แบ่งเวลาเรียน ออกเป็น 4 ภาคเรียน ภาคเรียนละ 10 สัปดาห์ ปีการศึกษาละ 40 สัปดาห์ สัปดาห์ หนึ่ง ๆ จะเรียน 40 คาบ ภาคเรียนละ 400 คาบ ปีละ 1,600 คาบ 3 ปี เท่ากับ 4,800 คาบ เป็นการจบหลักสูตรพอดี

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรนี้รวม 17 สาขาวิชา คือ เกษตรกรรม คหกรรม พณิชยการ การประชาสัมพันธ์ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ศิลปหัตถกรรม การถ่ายภาพ การดนตรี ช่างยนต์ ช่างกลโลหะ ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ การก่อสร้าง อุตสาหกรรมสิ่งทอ ช่างต่อเรือไม้-เหล็ก ช่างพิมพ์ เทคนิคแว่นตาและเลนส์ ซึ่งแต่ละสาขาวิชาดังกล่าวมีกลุ่มวิชา ให้เลือกเรียนอย่างกว้างขวาง โดยการปรับ และยุบรวมสาขาวิชาจากเดิม 24 สาขา วิชาเหลือ 10 สาขาวิชา และเพิ่มเพิ่มใหม่อีก 7 สาขาวิชา รวมเป็น 17 สาขาวิชา ดังกล่าวแล้ว

การจัดการเรียนการสอนดังกล่าว เพื่อจัดระบบฝึกงานให้ชัดเจน นักเรียน จะได้มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบทั้งในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา และมีการฝึก ปฏิบัติโดยต่อเนื่อง และยังสามารถเปิดเรียนเปิดสอนในภาคฤดูร้อนได้อีกด้วย

ในด้านการเสียค่าเล่าเรียน ผู้ปกครองสามารถทยอยเสียค่าเล่าเรียนได้ ปีละ 4 ครั้ง คือ ภาคเรียนละครั้ง แทนปีละ 2 ครั้ง ตามหลักสูตรเดิม ซึ่งน่าจะเหมาะสม กับสภาพเศรษฐกิจของสังคมไทยเป็นอันมาก

การจัดการเรียนการสอนเป็น 4 ภาคเรียนนี้ จะจัดให้นักเรียนฝึกงาน และ เรียนปฏิบัติในสถานศึกษาก่อน 2 ปี คือ ปีที่ 1 และปีที่ 2 แล้วออกฝึกงานในสถาน ประกอบการภาคใดภาคหนึ่ง ได้ทั้งปีในปีที่ 3 โดยแบ่งนักเรียนออกฝึกงานในสถาน ประกอบการเป็นภาค ๆ ไป ภาคละ 10 สัปดาห์ ไ้ตลอดปี เป็นความสะดวกทั้งฝ่าย สถานประกอบการและสถานศึกษา และหากสถานศึกษาใดหาสถานประกอบการไม่ได้

ก็สามารถให้ฝึกงานในสถานศึกษาได้เช่นเดียวกัน ในกรณีนี้จะทำให้การฝึกงานของ
หลักสูตรใหม่ คล่องตัวกว่าหลักสูตรเก่า ซึ่งฝึกได้เฉพาะภาคฤดูร้อนเท่านั้น ทำให้เกิด
ปัญหาแก่ทั้งสถานประกอบการและสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ในกระบวนการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรใหม่นั้น เพิ่มการวัดเจตคติด้วย
โดยเราวัดผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก และวัดคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งวัดความคิดสร้างสรรค์
สร้างงาน และพัฒนางานการอาชีพของนักเรียน และวัดการใช้เวลาของนักเรียน นักศึกษา
ในการเรียนอาชีพ เพื่อให้มีประสิทธิผลตามเป้าหมายหลักดังกล่าวแล้ว

ที่สำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลของหลักสูตร
ใหม่ จะเปิดโอกาสให้นักเรียนมัธยมตอนปลาย และนักเรียน ปวช. 2520 ปวช. 2521
และ ปวช. 2524 รวมทั้ง ม.ศ. ปลายสายอาชีพโอนผลการเรียนกันได้ด้วย โดยอาศัย
จำนวนคาบเรียนต่อภาคเรียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งหลักสูตรใหม่และเก่า มีคาบเรียนเท่ากัน คือ
ปีละ 1,600 คาบเรียน

ผลดีและผลเสียของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ปวช. 2530

ผลดี	ผลเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงบางสาขาวิชาและยุบรวมบางสาขาวิชา และเพิ่มสาขาวิชาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน - ปรับโครงสร้างหลักสูตรใหม่ โดยให้มีวิชาบังคับเท่าที่จำเป็นจริง ๆ และเพิ่มโอกาสให้เลือกเรียนกลุ่มอาชีพ และวิชาเลือกเสรีใ้กว้างขวางยิ่งขึ้น - เป้าหมายหลัก หักยะเยียม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา และใช้เวลาให้เกิดคุณ เพิ่มเวลาเรียนภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี - ให้นักเรียนได้เรียนภาคทฤษฎีและฝึกงานในสถานศึกษา 2 ปี ปีที่ 3 ให้นักเรียนออกไปฝึกงานในสถานประกอบการตลอดภาคเรียน - มีการวัดผล ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ตลอดจนเจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี - ให้นักเรียน ม.ปลาย 2524 ม.ศ. ปลายสายอาชีพ ปวช. 2521 และ ปวช. 2524 รวมทั้ง ปวช. นอกกระทรวงศึกษาธิการที่ ก.พ. รับรอง สามารถโอนผลการเรียนกับ ปวช. 2530 ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตร ปวช.2530 มีวิชาเลือกเฉลี่ยร้อยละ 50 ซึ่งเดิมมีเพียงเฉลี่ยร้อยละ 10 วิชาบังคับที่ครูเคยสอนอาจเปลี่ยนเป็นวิชาเลือก ทำให้ครูขาดรายได้พิเศษจากการสอนนอกเวลา - สถานศึกษาต้องหาสถานที่ฝึกงานให้

ผลดี	ผลเสีย
<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการศึกษาหนึ่งมี 4 ภาคเรียน ทำให้วิชาเรียนแต่ละภาคน้อยลง สามารถเรียนวิชานั้นได้บ่อยครั้ง และต่อเนื่อง เป็นการฝึกทักษะ ซ้ำ ๆ ทำให้เรียนง่ายขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถเรียนภาคฤดูร้อนได้อีกด้วย 	-
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองสามารถหยอหยงค่าเล่าเรียน จาก 2 ครั้งต่อปี เป็น 4 ครั้งต่อปี 	-

การเปิดสอน ปวช. 2530 ได้เริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2530 โดยเปิดสอนในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาทุกแห่ง ที่เปิดสอน ปวช. อยู่แล้ว สำหรับโรงเรียนเอกชนนั้น กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้บังคับให้เปิดสอนหลักสูตร ปวช. 2530 แต่ถาโรงเรียนเอกชนประสงค์จะใช้หลักสูตรดังกล่าวให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.3 การประเมินผลหลักสูตรอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษาได้ประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พุทธศักราช 2527 ดังนี้

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาการศึกษา เป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมของชาติ ทรัพยากรบุคคลที่มีการศึกษา และระดมความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการดำเนินการพัฒนาประเทศ ฉะนั้น การพัฒนาการศึกษาให้ไ้มาตรฐานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจัดทำตัวอย่างไรก็ตามการพัฒนาการศึกษาเป็นการลงทุนทั้งทางด้านกำลังคน และกำลังเงินอย่างมาก หากไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ดังที่กำหนดไว้ ก็นับว่าเป็นการสูญเสียเปล่าในการลงทุนเพื่อการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสอดคล้องของหลักสูตรกับความตองการของตลาดแรงงาน
2. เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้เรียน และองค์ประกอบในการเรียนการสอน
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. เพื่อศึกษาคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

กรมอาชีวศึกษาได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2527 และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พุทธศักราช 2527 ทั้งนี้ เพื่อผลิตบุคลากรในระดับกลางเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานอาชีพต่าง ๆ ปัจจุบันได้มีผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวแล้วจำนวนหนึ่ง จึงสมควรทำการศึกษาประเมินผลหลักสูตรดังกล่าวว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหลักสูตรมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการสอนต่อไป

เป้าหมาย

1. สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตร ปวส. 2527 และ ปวท. 2527
2. สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพหลักสูตร ปวส. 2527 และ ปวท. 2527

การดำเนินงาน

- เสนอกรมอาชีวศึกษา แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินงาน และ คณะกรรมการรวบรวมข้อมูล
- ประชุมพิจารณากำหนดวิธีการประเมินผลหลักสูตร
- จัดทำแบบสอบถาม
- วิเคราะห์ข้อมูล
- เขียนรายงาน

ระยะเวลาดำเนินงาน

พฤศจิกายน 2529 - เมษายน 2530

ประมาณการค่าใช้จ่าย

1. หมวดค่าตอบแทน	53,250 บาท
2. หมวดค่าใช้จ่าย	233,375 บาท
3. หมวดค่าวัสดุ	14,322 บาท
รวมทั้งสิ้น	290,947 บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อนำผลการประเมินมาพิจารณา

1. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
2. ปรับปรุงผู้เรียน และองค์ประกอบในการเรียนการสอน
3. ปรับปรุงประสิทธิภาพ กระบวนการจัดการเรียนการสอน
4. ปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษาคตามหลักสูตร

ผลการประเมิน

ก. การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

พุทธศักราช 2527

ผู้สำเร็จการศึกษาคตามหลักสูตร ปวส. 2527 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่าหญิง ยกเว้นประเภทวิชาคหกรรม และบริหารธุรกิจ ที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 21-23 ปี มากที่สุด ทำงานในระยะ 5-9 เดือน งานที่ทำกระจายตามประเภทของวิชาชีพ กล่าวคือ ผู้สำเร็จประเภทวิชาเกษตรกรรมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว สำหรับประเภทวิชาคหกรรม และประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ทำงานสถานประกอบการเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ รับราชการเป็นส่วนมาก ส่วนประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ทำงานรัฐวิสาหกิจเป็นส่วนใหญ่ ผู้สำเร็จหลักสูตร ปวส. 2527 ส่วนใหญ่ทำงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียนสำเร็จยกเว้นผู้สำเร็จหลักสูตรประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ที่มีผู้ทำงานตรงและไม่ตรงสาขาวิชาจำนวนพอ ๆ กัน

ผู้สำเร็จการศึกษาคตามหลักสูตร ปวส. 2527 ระบุว่า ได้ใช้ความรู้และทักษะบางส่วนในการทำงาน และการใช้อยู่ในระดับปานกลางและใช้น้อย แยกต่างกันไปตามสาขาวิชา ยกเว้นประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ที่ระบุว่ามีการใช้ความรู้และทักษะในการทำงานในระดับมากอีกระดับหนึ่ง ส่วนในค่านิยมที่ผู้สำเร็จการศึกษาระบุว่าได้ใช้ในการทำงานระดับมากเกือบทั้งหมด ยกเว้นบางประเภทวิชาที่มีผู้ระบุว่าได้ใช้ในระดับปานกลาง ซึ่งคำตอบมีน้อยมาก

สำหรับนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าของสถานประกอบการของผู้สำเร็จ
หลักสูตร ปวส. 2527 นั้น ปรากฏว่า เป็นผู้รับราชการเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นประเภท
วิชาเกษตรกรรม มีนายจ้างส่วนใหญ่ระบุว่าตนเองเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างสถาน
ประกอบการทำงานมากกว่า 5 ปี รับผู้สำเร็จหลักสูตร ปวส. 2527 เขาทำงาน
ส่วนมากใช้วิธีการสอนและสัมภาษณ์ ยกเว้นประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมที่ระบุว่าใช้วิธี
พิจารณาตามคุณวุฒิและทดลองงานเป็นส่วนใหญ่

นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าของสถานประกอบการ มีความเห็นว่า
ผู้สำเร็จหลักสูตร ปวส. 2527 เป็นผู้มีความรู้และทักษะ พอที่จะปฏิบัติงานได้ แต่ต้อง
ให้เข้ารับการอบรมเรื่องระเบียบวินัย และนโยบายของหน่วยงาน ส่วนในค่านเจกคตินั้น
นายจ้างเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษา มีความซื่อสัตย์สุจริตค่อนข้างสูง

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบคำตอบของนายจ้าง และผู้สำเร็จ
หลักสูตร ปวส. 2527 ปรากฏว่า ทั้งนายจ้างและผู้สำเร็จหลักสูตร มีความเห็นสอดคล้อง
กันว่า สิ่งที่อยู่ในหลักสูตรนั้น ในการทำงานได้ใช้ค่านเจกคตติมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลง
ไปจึงเป็นเรื่องความรู้และทักษะตามลำดับ ซึ่งในรายละเอียดจะแตกต่างกันไปตาม
ประเภทวิชาและสาขาวิชา และได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรมีการทบทวนปรับปรุงหลักสูตร
บางวิชา โดยเพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาและการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อผู้สำเร็จหลักสูตรจะได้
มีความมั่นใจ และความคิดสร้างสรรค์ หรือมีคุณลักษณะในการทำงานที่อื่น ๆ ที่ยังไม่
มากพอ

ข. การประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

พุทธศักราช 2527

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ปวท. 2527 ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าหญิง
ยกเว้นประเภทวิชาบริหารธุรกิจ และศิลปหัตถกรรมที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุ
ระหว่าง 21-23 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่ทำงานในระยะ 5-9 เดือน งานที่ทำกระจายตาม
ประเภทของวิชาชีพ กล่าวคือ ผู้สำเร็จประเภทวิชาเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ

ส่วนตัว สำหรับประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่ทำงานสถานประกอบการเอกชน ส่วนประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม รัฐบาล ผู้สำเร็จหลักสูตร ปวท. 2527 ทำงานตรงและไม่ตรงสาขาวิชาที่เรียนสำเร็จจำนวนใกล้เคียงกัน

ผู้สำเร็จหลักสูตร ปวท. 2527 ระบุว่าได้ใช้ความรู้และทักษะบางส่วนในการทำงาน และการใ้ช้อยู่ในระดับมาก ปานกลาง และน้อย แยกต่างกันไปตามประเภทวิชา และสาขาวิชา ส่วนในค่านเจตคติ ผู้สำเร็จการศึกษาระบุว่าได้ใช้ในการทำงานระดับมาก เกือบทั้งหมด ยกเว้นบางประเภทวิชาที่มีผู้ระบุว่าได้ใช้ระดับปานกลาง และน้อยด้วย

สำหรับนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าของสถานประกอบการของผู้สำเร็จหลักสูตร ปวท. 2527 นั้น ปรากฏว่าเป็นผู้รับราชการ ยกเว้นประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม มีนายจ้างส่วนใหญ่ ระบุว่าตนเองเป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่วนมากทำงานมากกว่า 5 ปี ยกเว้นประเภทวิชาคหกรรมที่ทำงานมาเป็นเวลานานน้อยกว่า การกับผู้สำเร็จหลักสูตร ปวท. 2527 ส่วนมากใช้วิธีการพิจารณาตามวุฒิ และทดลองงาน ยกเว้นประเภทบริหารธุรกิจ ที่ระบุว่าใช้วิธีสอบและสัมภาษณ์เป็นส่วนใหญ่

นายจ้างหรือผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าของสถานประกอบการ มีความเห็นว่า ผู้สำเร็จหลักสูตร ปวท. 2527 มีความรู้และทักษะในการทำงานบางอย่างไม่มากพอ ส่วนในค่านเจตคตินั้น นายจ้างเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษามีเป็นส่วนมาก

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบคำตอบของนายจ้างและผู้สำเร็จหลักสูตร ปวท. 2527 แล้ว ปรากฏว่า ทั้งนายจ้างและผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ว่าสิ่งที่ระบุในหลักสูตรนั้น ในการทำงานได้ใช้ค่านเจตคติมาก เป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปจึงเป็นค่านความรู้ และทักษะ ซึ่งในรายละเอียดแตกต่างกันไปตามประเภทวิชาและสาขาวิชา และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการทบทวนหลักสูตร เน้นความเข้มข้นของเนื้อหาวิชาบางส่วน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติการฝึกงานในสถาน

ประกอบการควรวัดใหม่เพียงพอ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการทำงานจริง และจะเป็นการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ปวท. ไปด้วย และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เรื่องการเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

3.4 การติดตามผลการปฏิบัติงานทำผู้สำเร็จอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2525-2529) ข้อมูลด้านแรงงานและการมีงานทำที่นำมาใช้ในการวางแผนและปฏิบัติยังขาดความสมบูรณ์ ทั้งในด้านคุณภาพ ปริมาณและความต่อเนื่องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) จึงได้ระบุสาระสำคัญในแผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นให้มีการเร่งรัดพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารทรัพยากรมนุษย์ และการมีงานทำเพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำลังคน และการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาทางด้านอาชีพ มีนโยบายที่จะผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยจัดหลักสูตรหลายระดับที่มีลักษณะ เบ็ดเสร็จในตัวเองและต่อเนื่อง ให้โอกาสผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพหรือจะเลือกศึกษาต่อในระดับสูงเพิ่มขึ้นก็ได้ ในการผลิตกำลังคนแต่ละปีจะมีแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้ทราบสภาพการจ้างงาน จึงได้ติดตามผลการมีงานทำขึ้น ซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 และได้ปรับปรุงพัฒนามาเป็นลำดับ

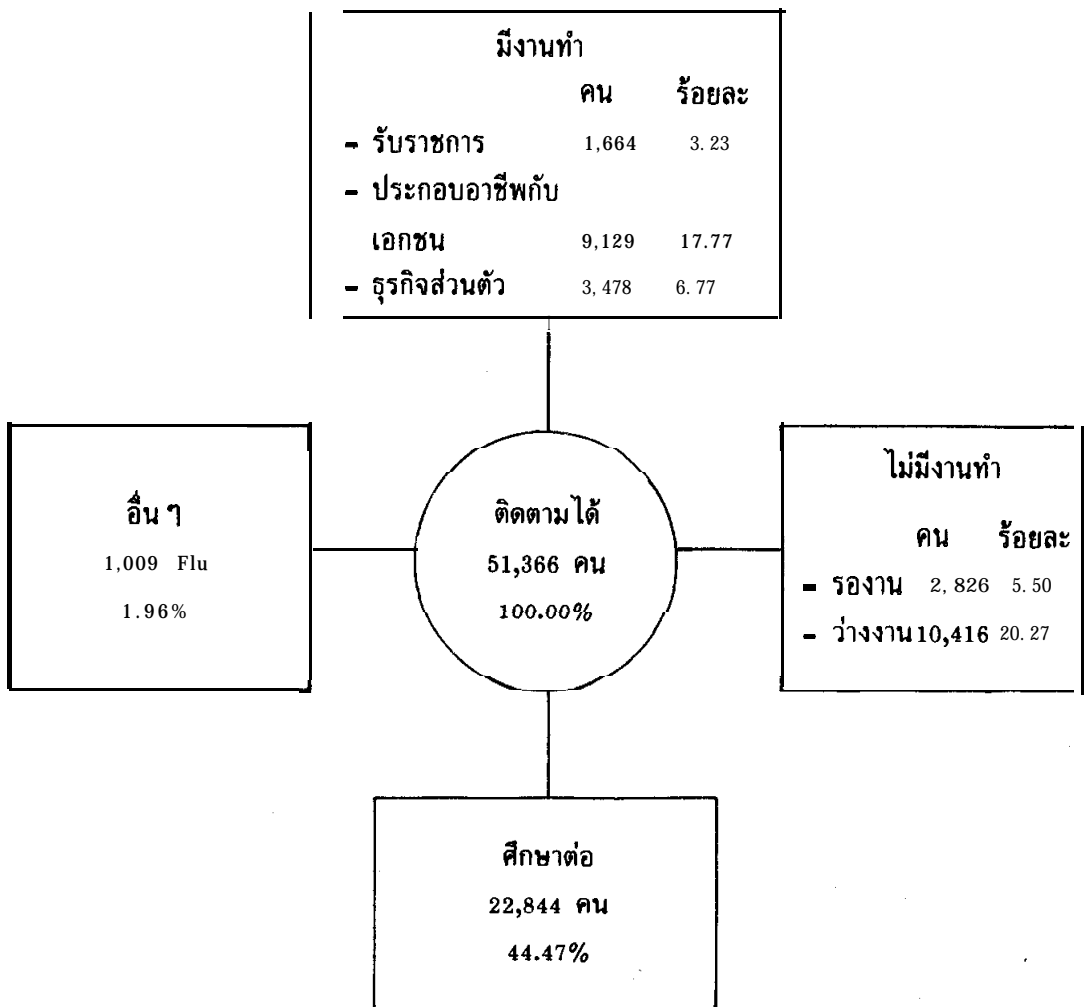
การติดตามผลการมีงานทำได้จัดทำใน 5 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เรียน 3 ปี รับจากผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เรียน 2 ปี รับจากผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร ปวช.
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) เรียน 2 ปี รับจากผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่า

4. หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) เรียน 1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมง
รับจากผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น

5. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น เรียน 225 ชั่วโมง รับจากผู้สำเร็จการศึกษา
ทุกระดับ

กลุ่ม ก.
ระดับ ปวช. ปวส. ปวท.

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามผลเรื่องการเมืองานทำ การว่างงาน และการศึกษาต่อของ
ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาที่เข้าตลาดแรงงานในแต่ละปี
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดจากการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ
3. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไข และเป็นแนวทางในการวาง
ระบบการเรียนการสอน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพและการแก้ไขปัญหาการว่างงาน

ผลการติดตาม

การติดตามผลการเมืองานทำผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประจำปีการศึกษา 2529
เข้าตลาดแรงงาน พ.ศ.2530 จำแนกเป็น

กลุ่ม ก. กลุ่มหลักสูตรปกติ ได้แก่ หลักสูตร ปวช. ปวส. และ ปวท.

กลุ่ม ข. กลุ่มหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ หลักสูตร ปชม. และวิชาชีพระยะสั้น

(225 ชั่วโมง)

กลุ่ม ข.
ระดับ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และ ปชม.

มีงานทำ		
	AU	ร้อยละ
- รับราชการ	399	3.56
- ประกอบอาชีพกับ เอกชน	1,577	14.15
- ธุรกิจส่วนตัว	1,862	16.70

อื่น ๆ
531 คน
4.76%

ติดตามได้
11,144 คน
100.00%

ไม่มีงานทำ		
	คน	ร้อยละ
- รองาน	1,488	13.35
-ว่างงาน	2,958	26.54

ศึกษาต่อ
2,329 คน
20.89%

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักเรียน นักศึกษาที่เข้าสอบ สำเร็จการศึกษา ระหว่างร้อยละ 82.84 - 84.76 ส่วนที่เหลือนั้นไม่สำเร็จการศึกษาเป็นเพราะยังเรียน ไม่ครบตามหน่วยกิตที่บังคับตามหลักสูตร เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นระบบเปิดที่เอื้อ - อำนวยให้ผู้เรียนเลือกลงทะเบียนได้ตามความสะดวก นอกจากนี้แล้วมีนักเรียน นักศึกษา ส่วนหนึ่งยังอยู่ในช่วงการซ่อมเสริมบางวิชาด้วย

ในการติดตามผลการปฏิบัติงานทำของนักเรียน นักศึกษากลุ่มหลักสูตรปกติ ติดตาม ข้อมูลกลับคืนไคร้อยละ 73.29 แต่กลุ่มหลักสูตรระยะสั้น ติดตามข้อมูลกลับคืนได้เพียง ร้อยละ 44.58 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะหลักสูตรระยะสั้นมีระยะเวลาการศึกษามีขอบรมใน สถานศึกษาค่อนข้างสั้น ความผูกพันระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียนมีน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน นักศึกษามีภูมิลำเนากระจัดกระจายตามที่ต่าง ๆ และมีการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้ายที่อยู่เรื่อย ๆ ทำให้การติดตามข้อมูลเป็นไปได้ค่อนข้าง ยาก ไรก็ดีข้อมูลส่วนหนึ่งที่ ได้มาก็สามารถให้รายละเอียดได้ชัดเจน

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปกติที่ติดตามได้มีลักษณะที่สำคัญคือ ศึกษาต่อเป็น ส่วนใหญ่ รองลงมาปฏิบัติงาน ไม่ปฏิบัติงาน และอื่น ๆ ตามลำดับ สาเหตุที่ส่วนใหญ่ศึกษา ต่อมาก เพราะหลักสูตรเอื้ออำนวยให้เรียนต่อในระดับสูงได้ โดยเฉพาะหลักสูตร ปวช. ส่วนใหญ่นักเรียน นักศึกษาจะศึกษาต่อเกือบทั้งหมด นอกจากจบหลักสูตร ปวส. และ ปวท. จึงจะหางานทำ แต่ก็ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่พยายามชวนชวนศึกษาต่อในระดับปริญญา ส่วนกลุ่ม ที่ตอบอื่น ๆ นั้น หมายถึง ไปราชการทหาร ไปต่างประเทศ ถึงแก่กรรม เป็นต้น

ตรงกันข้าม ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่ปฏิบัติงาน และปฏิบัติงาน ผู้ไม่ปฏิบัติงานต้องการฝึกอบรมใหม่ความรู้เพื่อออกไปประกอบอาชีพ และ สำหรับผู้ที่มีอาชีพหรือมีงานทำอยู่แล้วมาฝึกอบรมเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม หรือหาความรู้ เสริม นอกเหนือจากความรู้ที่ใช้อยู่ประกอบอาชีพ ส่วนเรื่องการ เรียนต่อนั้นค่อนข้างน้อย เพราะหลักสูตรระยะสั้นนี้ไม่เน้นให้เรียนต่อ แต่อาจจะเรียนต่อก็เรียนได้ โดยหลักสูตร ปชม.

เรียนต่อหลักสูตร ปวช. ซึ่งมีการยกเว้นบางวิชาที่เรียนมาในระดับ ปชม. ส่วนระยะสั้น 225 ชั่วโมงนั้นสามารถเรียนต่อในหลักสูตรระยะสั้นชั้นสูงขึ้น เช่น จบ Course 1 วิชาเครื่องแต่งกายชายเบื้องต้น เรียนต่อ Course 2 วิชาเครื่องแต่งกายชายสมัยนิยม และ Course 3 วิชาเครื่องแต่งกายชายชุดสากลได้ตามลำดับ และมีนักเรียน นักศึกษา บางรายเรียนหลักสูตรระยะสั้นเพื่อโอนหน่วยกิตไปสมทบกับหน่วยกิตของระบบโรงเรียน ที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่